

بررسی خواص الکتریکی نانوساختار TiO_2 بر روی نانو ساختار سیلیکان متخلخل

فاطمه فرجی^{۱*}, رضا ثابت داریانی^۲

دانشگاه الزهرا (س)^{۱,۲}

fimhfrj@yahoo.com^۱
dariani@alzahra.ac.ir

چکیده - در این مقاله، مشخصه $I-V$ دو قطعه $Al/Si/PS/TiO_2/Au$ و $Al/Si/PS/Au$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. اندازه گیری های انجام شده نشان داد که مشخصه $I-V$ به شدت به درصد تخلخل وابسته است. برای قطعه $Al/Si/PS/Au$ هر چه درصد تخلخل PS افزایش یابد، به دلیل بزرگ تر شدن نسبت سطح به حجم، جریان عبوری در یک ولتاژ مشخص کاهش می یابد و برای قطعه $Al/Si/PS/TiO_2$ هر چه درصد تخلخل PS افزایش یابد، قطر منافذ نیز افزایش یافته و این امر سبب می شود که نانوذرات TiO_2 که ابعادی در حدود 20 nm را دارند به داخل منافذ نفوذ کنند و سبب بیشتر شدن سطح تماس نانوذرات TiO_2 و PS شوند. همچنین این امر سبب می شود که اتصال خوبی بین PS و TiO_2 برقرار شود و این عوامل سبب افزایش جریان عبوری در یک ولتاژ مشخص می شود

کلید واژه- درصد تخلخل، سیلیکان متخلخل، مشخصه $I-V$ ، نانوذرات TiO_2 .

۲- روش ساخت نمونه

در این پژوهش برای ساخت نمونه های PS از ویفر سیلیکان نوع p با چهت بلوری (100°) و مقاومت ویژه $1-5 \Omega\text{-cm}$ با ضخامت لایه $525 \mu\text{m}$ استفاده گردید. ابتدا یک لایه Al توسط دستگاه تبخیر حرارتی با استفاده از پمپ دیفیوژن در خلا $\lambda = 10^{-5}$ میلی بار و در دمای اتاق بر روی ویفر سیلیکان لایه نشانی شد، سپس نمونه ها در کوره الکتریکی به مدت 30 دقیقه و در دمای 400°C پخت داده شد تا هنگام آندیزاسیون بتوان از آن به عنوان الکترود استفاده کرد. برای متخلخل کردن نمونه ها از روش آندیزاسیون الکتروشیمیایی استفاده شد. در هنگام آندیزاسیون از سیلیکان به عنوان آند و از پلاتین به عنوان کاتد استفاده شده است. محلول الکترولیت شامل اسید هیدروفلوئوریک ($HF = 40\%$) و اتانول با نسبت حجمی $1:1$ انتخاب شد. در این پژوهش 3 نمونه با زمان خوردگی ثابت 20 دقیقه و چگالی جریان های 10 mA/cm^2 ، 15 mA/cm^2 و 20 mA/cm^2 تهیه شده است، پس از آماده سازی PS به عنوان زیر لایه با استفاده از روش اسپین کوتینگ (Spin coating) لایه نشانی TiO_2 بر روی PS انجام شده است، در این مرحله ابتدا سل TiO_2 که حاوی $Paste TiO_2$ و اتانول می باشد،

۱- مقدمه

دی اکسید تیتانیوم از پر کاربرد ترین اکسید های فلزی است که بیشترین کاربرد را در محیط زیست دارد. از مهم ترین خواص TiO_2 پایدا بودن آن در مقابل نور و خودگی شیمیایی، فوتوكاتالیستی و فوق آب دوستی آن است [۱]. بیشترین کاربرد TiO_2 فوتوكاتالیستی آن می باشد، کاربرد های فوتوكاتالیستی این ماده شامل تصفیه آب و از بین بردن میکروب های آب، تصفیه هوا و سطوح خود تمیز شونده می باشد [۲-۳]. از جمله روش های سنتز لایه های دی اکسید تیتانیوم می توان به روش هایی مانند رسوب بخار شیمیایی [۴]، لیزر پالسی [۵] و کنندوپاش [۶] اشاره کرد که هر کدام از این روش ها می تواند فاز بلوری TiO_2 را تحت تأثیر قرار دهد. از طرف دیگر سیلیکان متخلخل مزایای مختلفی شامل نسبت سطح به حجم بزرگ و ساختار خود متشابه آن می باشد [۷]. همچنین دارای توزیع گسترده ای از حفره هاست که می تواند محیط کشت مناسبی برای رشد TiO_2 باشد، علاوه بر این PS گاف نواری در حدود 4 eV در مقایسه با TiO_2 که در حدود 3 eV است را دارا می باشد [۸].